

Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Кафедра української фольклористики імені акад. Ф. Колесси

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного
факультету

“ 30 ” Серпня 20 19 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська усна народна словесність

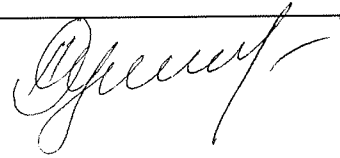
	(назва навчальної дисципліни)
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
	(шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
	(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u>
	(назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u>
	(назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2019__ рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська усна народна словесність» для студентів

Спеціальності 035.01 Філологія (Українська мова та література) „___” ____, 20__ року- __ с.

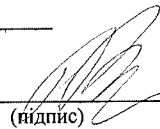
Розробник: канд. філол. наук, доцент, Яремко Лілія Миколаївна

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри української фразеології
імені академіка Віларета Жалески

Протокол від. “29” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Жалеска В.М.)
(прізвище та ініціали)

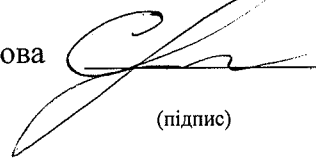
“29” серпня 2019 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від. “30” серпня _____ 2019 року № 1

“30” серпня 2019 року
(_____)

Голова

(підпис)

(С.М. Шинько)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Українська народна словесність”

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, –	Галузь знань <hr/> (шифр, назва)	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів –	Напрямок <hr/> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів –	Спеціальність (професійне спрямування)	I-й	I-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин -		I-й	I-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень:	<i>Лекції</i>	
		18 год.	24 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		36 год.	8 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	Год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		год.	Год.
ІНДЗ:			
Вид контролю:			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання -
- для заочної форми навчання -

Мета і завдання навчальної дисципліни “Українська усна народна словесність”

Дисципліна “Українська усна народна словесність” є базовою нормативною дисципліною для спеціальності – “українська мова та література”. Читається у I семестрі в обсязі 1 кредиту, в тому числі 54 години аудиторних занять, з них 18 годин лекцій, 36 годин практичних і 8 год. самостійної роботи.

Ознайомити студентів з жанрами і різновидами українського фольклору (обрядовий, балади, пісні про кохання, родинно-побутові, станові, дитячий фольклор, малі пісенні жанри). Акцентувати увагу на специфіці творення та побутування народної пісні

(варіантності, анонімності, традиційності і т. д.), підкреслюючи, що майже всі літературні жанри, образи, засоби поетики не лише генетично сягають усної словесності, але й зберігають постійний зв'язок з різноманітними фольклорними формами.

Курс необхідний для студентів, оскільки фольклор – одна з важливих галузей національної культури, без якої не можна правильно зрозуміти не лише літератури, а й філософії і не меншою мірою історії народу. Фольклор також втілює в собі досконалу усну поетику, стилістичні і композиційні прийоми, на прикладах якого студенти розвивають свої естетичні смаки, образне мислення.

Завдання курсу – допомогти студентам простежити поетапне становлення духовного середовища українського народу;

з'ясувати роль усної народної творчості у формуванні світоглядних засад українців;

з'ясувати особливості функціонування фольклору на різних етапах розвитку;

вивчити жанрову систему і поетику фольклору.

Вимоги до знань та вмінь:

Після завершення цього курсу студенти повинні знати:

історію та теорію обрядового і необрядового (ліричні пісні, малі пісенні жанри, дитячий фольклор, пісні літературного походження) фольклору;

генезу фольклору, його національну специфіку;

давню українську міфологію, демонологію;

жанрову систему, тематику, проблематику фольклору.

Студенти повинні вміти:

аналізувати фольклорні твори з погляду різних методів фольклористики;

прочитати напам'ять 2-3 тексти кожного жанрового різновиду;

визначати і розшифровувати знакову і вербальну символіку;

визначати шляхи і прийоми застосування здобутих теоретичних знань у своїй професійній діяльності.

Місце в структурно-логічній схемі спеціальності. Нормативна дисципліна “Українська народна словесність” є складовою частиною професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” і пов'язана з дисциплінами “Українська література”, “Історія фольклористики”, “Народознавство”.

Система контролю знань та умови складання заліку. Навчальна дисципліна “Українська усна народна словесність” оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Оскільки навчальним планом, крім лекцій, передбачено ще 18 (36 год.) практичних занять у кожній групі, програма складається з одного змістового модуля, який оцінюється у 60 балів.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – 40). На залік виносяться вузлові питання, типові та творчі завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Форми поточного контролю –

- підготовка конспектів наукової літератури – 20 балів (1 блок – 10 балів, 2 блок – 10 балів);
- вивчення текстів напам'ять та його аналіз – 10 балів;
- конспектування і аналіз наукових праць – 10 балів;
- модульна контрольна робота – 20 балів.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Оцінювання за формами контролю:

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

Поточний контроль

Тип виконаного завдання	Макс. кількість балів за кожне виконане завдання	Мін. кількість балів, необхідна для допуску до заліку	Макс. кількість балів, що її може набрати студент за 1 М
<i>Підготовка конспектів наукової літератури</i>	20 (1 блок – 10; 2 блок – 10)	10 (1 блок – 5; 2 блок – 5)	20
<i>Підготовка реферату</i>	10	5	10
<i>Конспектування і аналіз наукової праці</i>	10	5	10
<i>Модульна контрольна робота</i>	20	10	20
Разом за 1 змістовий модуль		30	60

За один модуль студент може набрати максимально 60 балів, на заліку – 40 балів (разом за курс – 100 балів).

Мінімальний допускний бал – 30.

Система отримання балів накопичувальна.

При цьому кількість балів відповідає оцінці:

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка в балах</i>	<i>За національною шкалою</i>		
		<i>Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</i>	<i>Залік</i>	
A	90-100	5	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>	
C	71-80		<i>Добре</i>	
D	61-70	3	<i>Задовільно</i>	
E	51-60		<i>Достатньо</i>	

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Лекція 1. Фольклор і фольклористика. Предмет і завдання курсу (2 год.)

Специфіка фольклору. Етимологія та синонімія терміна “фольклор”. Походження фольклору і ранні стадії його розвитку. Взаємозв’язок з літературою, етнографією, лінгвістикою, музикою, театром, образотворчим мистецтвом та іншими дисциплінами. Синкретизм фольклору.

Національна специфіка усної словесності.

Самостійна робота - 4 год.

Завдання:

1 блок:

1. Законспектувати розділ праці М Грушевського “Історія української літератури”: “Словесність усна й писана”(с.55–59), “Зав’язки словесної творчості (с.59–67), “Розвій і диференціація словесності” (с.67–77).
2. О.Потебня “Мова і думка”, “Із записок із теорії словесності”.
3. Ознайомитися з кількома статтями (за вибором студента): І Франко, Як виникають народні пісні, Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору.

Література:

Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів: Літопис, 1996.

Максимальна оцінка – 10 балів.

Лекція 2. Фольклор і міфологія (2 год.)

Первісні форми народної творчості, зв'язок з працею, обрядом. Відомості з міфології. Джерела вивчення міфологічного світогляду. Роль міфу в розвитку людського суспільства. Світові образи у фольклорі, їх зв'язок з міфами та образами прадавніх людей. Календарні міфи. Типологічні особливості лунарних, солярних, астральних міфів. Поняття про українську демонологію. Ієрархія богів, їхні функції. Генотеїзм. Персонажі вищої і нижчої міфології.

Самостійна робота – 4 год.

Завдання:

1. Вивчити ієрархію прадавніх українських богів і їх функції.
2. Виписати тексти легенд про персонажів “малої” міфології (русалки, лісовики, домовики, польовики – на вибір студента).

Література:

- Виклади давньослов'янських легенд, або Міфологія. Укладена Я.Головацьким. – К., 1991.
- Лозко Г. Українське народознавство. – К., 1995.
- Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: Ескіз української міфології. – К., 1993.
- Милорадович В. Українська відьма. – К., 1993.
- Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1991.
- Знадоби до української демонології / Зібр. В.Гнатюк // Етнографічний збірник. – Львів, 1912. – Т.33-34.

Максимальна оцінка – 10 балів.

2 блок:

1. Законспектувати наукові праці:
 - Ф.Ніцше “Народження трагедії”;
 - З.Фрейд “Поет і фантазування”;
 - К.-Г. Юнг “Психологія і поезія”;
 - Н.Фрай “Архетипний аналіз: теорія міфів”;
 - К.Леві-Строс “Міф і значення”;
 - Р.Барт “Від твору до тексту”..

Література:

- Голан А. Миф и символ. – М., 1993.
- Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів, 1996.
- Хрестоматія по теорії літератури. – М., 1982.
- Український фольклор: Критичні матеріали. – К., 1978.

Максимальна оцінка – 10 балів.

Лекція 3. Основні світоглядні системи українського фольклору (анімізм. тотемізм. фетишизм. магія). Замовляння. (2 год.)

Визначення жанру. Класифікація замовлянь. Поєднання язичницьких і християнських мотивів. Єдність слова і дієства. Поетика замовлянь.

Збирання, вивчення, публікація жанру.

Культи (предків, води, вогню тощо).

Самостійна робота – 4 год.

Завдання:

1. Знайти по 2 зразки різних замовлянь з космогонічними, антропогонічними, тотемічними, теогонічними, анімістичними елементами, проаналізувати їх.
2. Підшукати українські легенди про створення світу, людини, про небесні світила, атмосферні явища, про тварин та рослини.

Література:

Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К., 1993.

Легенди та перекази. – К., 1985.

Тема 4. Календарно-обрядова усна народна словесність. Зимовий цикл (2 год).

Поняття обрядового фольклору: **календарно-обрядова поезія**, родинно-обрядові пісні. Загальна характеристика. Походження обрядового фольклору, взаємодія з ритуалами. Тематично-художні цикли календарно-обрядової пісенності, зв'язок з світоглядом хлібороба. Основні функції календарної обрядовості (релігійно-догматична, землеробська, сімейна, поховальна).

Зимовий цикл календарно-обрядової усної словесності.

Обряд коляди та його специфіка в різних регіонах України Колядки та щедрівки, їх тематика, ідейно-художня система, поетична символіка.

Народна драма. Вертепна драма. Релігійна і народна частина вертепу.

Обряд “Маланка”. Маланочці пісні. Новорічна гра “Коза”.

Самостійна робота – 2 год.

Завдання:

1. Вивчити давній календар українців, звернути увагу на обоження днів тижня. Кольорова символіка. Місячний календар. Сонячний календар.
2. Здійснити запис зимових обрядів та пісень у своїй місцевості.
3. Виписати із видання К.Сосенка “Постать Різдва і Щедрого вечора” тлумачення поняття “коляда”, “корочун”.

Література:

Тема 5. Весняний цикл (2 год.)

Закликання і зустріч весни. Народне уявлення та тлумачення весни за науковими джерелами. Свято сорока мучеників – початок весни.

Обряд колодки. Віддзеркалення попередніх світоглядів – “культу покійників” та анімістичного. Рештки матриархату і родоплемінного ладу. Народні пісні “на колодку”.

Веснянки та гаївки. Час виконання. Класифікація. Весняні хороводи “Просо”, “Мак”, “Льон”, “Подольночка”, “Воротар”, “Мости” та інші. Тематика, образна система. Мотиви веснянок.

Специфіка побутування та виконання риндзівок.

Волочільні обряди та пісні.

Юрійвські пісні.

Самостійна робота – 2 год.

1. Підшукати та виписати колодчані пісні із фольклорних збірників.
2. Порівняти українські та білоруські волочільні пісні.
3. Законспектувати окремі розділи (на вибір) праці О.Потебні “Объяснения малорусских и сродных народных песен. Веснянки и гаивки.– Варшава, 1883

Література:

Дей О. Народнопісенні жанри. – К.: Музична Україна, 1977. – Вип. 1. – 108 с.; 1983. – Вип. 2. – 111 с.

Тема 6. Літній цикл календарно-обрядових пісень (2 год.)

Обрядодії Зеленого тижня. Клечальний обряд. Культ дерев і квітів.

Русальні пісні. Мотиви поклоніння предкам, викликання дощу, проводи весни у русальній поезії. Мотиви кохання.

Релікти літнього циклу: кустові пісні, ладкання для худоби, царинні пісні.

Купальські обряди та пісні. Хліборобська і любовна магія.

Жнивварські пісні: зажинкові, жнивні, обжинкові. Символіка та поетичне багатство.

Станові пісні: козацькі, чумацькі, рекрутські, і солдатські, наймитські та заробітчанські, емігрантські.

Тема 7. Родинно-обрядовий фольклор (2 год.)

Загальна характеристика. Сімейний характер родинно-обрядової поезії. Відображення анімістичних уявлень наших предків.

Обряд весілля і весільні пісні Первісні форми шлюбу та їх залишки у весільних обрядах і піснях. Етапи весілля. Українське весілля як унікум у світовому фольклорі

(М.Грушевський). Види весільних пісень: власне обрядові, ліричні та гумористичні.

Величальна, дидактично-повчальна, побажальна та естетична функції весільних пісень.

Взаємозв'язок з родинно-побутовою лірикою

Хрестинні пісні та обряди, пов'язані з народженням дитини..

Поховальні й поминальні обряди. Голосіння. Композиція, ідеї образи, мотиви, сюжети і стиль. Загальні місця в голосіннях, імпровізаційні елементи.

Тема 8. Балади. Ліричні пісні (2 год.)

Жанрові ознаки і визначення. Про термін “балада”. Своєрідність українських балад, їх походження та зв'язок з західно- та східнослов'янською епічною традицією. Класифікація балад. Поетична структура, сюжетність, драматизм, символіка, метафоризація, естетика трагічного.

Пісні про кохання. Родинно-побутові пісні. Станові (козацькі, чумацькі, рекрутські, наймитські та заробітчанські). Історична обумовленість явищ. Тематика, стиль, цикли, образи. Жартівливі та сатиричні пісні.

Тема 9. Малі пісенні жанри. Дитячий фольклор (2 год.)

Коломийки. Визначення жанру. Походження терміна. Своєрідність ритмічної будови, зв'язок з народним танцем. Універсалізм поетичного осмислення життя у коломийках. Внутріжанрова і тематична класифікація. Цикли. Художні засоби. Контамінація. Своєрідність виконання і побутування.

Дитячий фольклор. Жанрова система (колискові пісні, пестушки та утішки, скоромовки, лічилки до ігор, дражнилки, прозивалки). Зв'язок дитячого фольклору з календарною поезією. Художні особливості, теми, образи, стиль. Значення в народній педагогіці в родинному вихованні.

Завдання до заліку:

1. Підготувати реферат за такою схемою:

а) проаналізувати тексти легенд про походження:

- людини;
- небесних світил;
- атмосферних явищ;
- тварин;
- птахів;
- рослин;

Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Законспектувати і проаналізувати 1 – 2 розділи однієї з наукових праць (за вибором студента):

Виклади давньослов'янських легенд, або Міфологія, укладена Я.Головацьким. – К.: Довіра, 1991.

Еремина Е. Ритуал и фольклор. – Л.; 1991.

Знойко О.П. Міфи Київської землі та події стародавні. – К., 1989.

Золотослов: Поетичний космос Давньої Русі / Упоряд., передм. та пер. М.Москаленка. – К., 1988.

Костомаров М. Слов'янська міфологія. – К.: Либідь, 1994.

Лосев А.Ф. Миф. Число. Сущность. - М.: Мысль, 1991.

Маковский М.М. Сравнительный словарь мифологической символики в индоевропейских языках. Образ мира и мир образов. – М., 1996.

Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: Ескіз української міфології. – К.:АТ "Обереги", 1993.

Пропп В. Исторические корни волшебной сказки. – Л.; 1986.

Рыбаков Б.А. Язычество древних славян. – М., 1981.

Тайлор Є.Б. Первобытная культура. – М., 1989.

Тэрнер В. Символ и ритуал. – М.: Наука, 1983.

Українці: звичаї, повір'я, демонологія: - К.: Либідь, 1991.

Фрэзер Дж. Дж. Золотая ветвь: Исследование магии и религии. – М., 1984.

Фрейденоберг О. М. Миф и литература древности. – М.; 1998.

Максимальна оцінка – 10 балів.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука про фольклор. Специфіка фольклору	2
2	Замовляння. Міфологія та демонологія	4
3	Весняно-літній обрядовий фольклор	4
4	Зимові календарно-обрядові пісні.	2
5	Народна драма. Вертеп	2
6	Весільні обряди та пісні	4
7	Родини і хрестини. Хрестинні пісні.	2
8	Похоронні обряди. Голосіння	2
9	Балади	2
10	Ліричні пісні	2
11	Малі пісенні жанри	2
12	Дитячий фольклор	2

Практичне заняття № 1

Специфіка усної народної словесності

1. Наука про фольклор, зв'язок з іншими галузями наук. Національні особливості українського фольклору.
2. Синкретизм фольклору. Первісні форми релігійних уявлень і вірувань (анімізм, тотемізм, антропоморфізм та ін.):
3. Питання виникнення і функціонування творів усної словесності (за статтею І. Франка "Як виникають народні пісні").
4. Фольклор і художня література. Проблеми використання фольклору в творах українських письменників (на прикладі творчості Т. Шевченка, І. Франка).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т., 9 кн.– К., 1993. – Т.1. – С.52-59.
2. Франко І. Як виникають народні пісні // Франко І. Зібр. тв.: У 50 т. – К., 1980. – Т.27. – С.57-65 (або: Франко І. Вибрані статті про народну творчість / Упор. О. Дей. – К., 1955. – С.51-57).
3. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. Космогонічні українські народні погляди та вірування. – К. 1992. С. 23-30.
4. Гнатюк В. Українська народна словесність // Гнатюк В. Вибрані статті про народну творчість / Упор. М. Яценко. – К., 1966. – С. 37-77.
5. Дей О. Спілкування митців з народною поезією // Дей О. Спілкування митців з народною поезією. Іван Франко та його оточення. – К., 1981.
6. Комаринець Т. Народна словесна творчість і Т. Шевченко // Шевченківський словник: У 2 т. – К., 1977. – Т.2. – С. 29-33 (або: Комаринець Т. І. Т. Шевченко і народна творчість. – К., 1963).
7. Золотослов. Поетичний космос давньої Русі / Упор. М. Москаленка. – К. 1988. – С. 10-46.

Практичне заняття № 2
Замовляння

1. Визначення жанру. Різновиди замовлянь (побажання, прокляття, молитва).
2. Структура замовлянь: а) зачин, звертання; б) основа; в) кінцівка або закріплення.
3. Поетика стилю замовлянь (речитативна форма викладу, ритміка, ритм, ампліфікація як засіб нагнітання настрою, впливу слова).
4. Астральна символіка. Рослинна і тваринна символіка.
5. Замовляння і чари в художній літературі.
6. Аналіз тексту на конкретному прикладі.

Література:

1. Українські замовляння. – К., 1993.
2. Таємнича сила слова. – К., 1992.
3. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т. – К., 1993. – Т. 1. – С. 137-145.
4. Чубинський П. Мудрість віків. – К., 195. – Кн. I.- С. 100-108.
5. Українські чари / Упор. О. Таланчук. – К., 1992.
6. Богородиця в українському фольклорі / Зібр. Галина Коваль. Львів, 2006.
7. Дмитренко М. Українські замовляння. – К., 2005.
8. Петров В. Український фольклор... // Берегиня. – 1996. - № 1-2.

Практичне заняття № 3–4

Весняно-літній календарно-обрядовий цикл фольклору

1. Поняття календарної обрядовості українців. Хронологічні рамки весняного циклу. Головні свята цього періоду.
2. Жанрова система пісень весняного циклу. Веснянка як універсальне поняття, його модифікації.
3. Характеристика поезики і змісту веснянок і гаївок.
4. Цикл літніх обрядів. Обряд русалій і поетичний зміст русальних пісень.
5. Обхідні пісні літнього циклу (кустові, царинні, обжинкові).
6. Петрівчані пісні: характеристика тематики, мотивів.
7. Міфологічний зміст обряду Купала. Купальські пісні.
8. Обряд обжинок. Характеристика мотивів і поетичних засобів жнивварських пісень.

Література:

1. Календарно-обрядові пісні. – К., 1987.
2. Ігри та пісні. Весняно-літня поезія трудового року. – К., 1963.
3. Українські народні пісні. Календарно-обрядова поезія. – К., 1963.
4. Афанасьєв А.И. Поэтические воззрения славян на природу. – М., 1869. – Т.3.
5. Волицька І.В. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат кінця ХІХ – поч. ХХ ст. К., 1992.
6. Воропай О. Звичаї нашого народу: У 2 т. К., 1991.
7. Гнатюк В.В. Гаївки //Гнатюк В.М. Вибрані статті про народну творчість. К., 1966. С.138-150.
8. Грушевський М.С. Історія української літератури. Т.1. С.116-227.
9. Квитка К. Об историческом значении календарных песен //Квитка К. Избранные труды: В 2 т. М., 1971. Т.1. С.73-99.
10. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. К., 1994. Кн. 1-11.
11. Бобкова В.С. Календарно-обрядова поезія. // Українська народна поетична творчість: У 2-х т. – К., 1958.– Т. 1. – С.236-272.

12. Чебанюк О.Ю. Пісні трудового року // Календарно-обрядові пісні. – К., 1987. – С. 5-20.
13. Климець Ю. Д. Купальська обрядовість на Україні. – К., 1990.
14. Круть Ю.З. Хліборобська обрядова поезія слов'ян. – К., 1973.
15. Потебня О. О купальских огнях и сродных с них представлениях. – Харьков, 1914.
16. Соколова В.К. Весенне-летние календарные обряды русских украинцев и беларуссов. XIX и начало XX в. – М., 1979.
17. Українка Леся. Купала на Волині // Зібрання творів: У 12 т. К., 1977. Т.9. С. -29.
18. Чебанюк О.Ю. Пісні трудового року // Календарно-обрядові пісні. – К., 1987. – С. 5-20.

Практичне заняття № 5–6
Зимовий обрядовий цикл і обрядова поезія

1. Колядки як унікальний жанр української календарно-обрядової поезії.
2. Тематична характеристика колядок.
3. До питання про співвіднесення колядок і щедрівок.
4. Поетика колядок і щедрівок. Колядки і щедрівки в літературі.
5. Проблеми записування, видання і вивчення колядок.
6. Драматичні дійства з обрядами та іграми: „Коза”, „Маланка”.
7. Вертеп. Форми вертепу: ляльковий, „живий”, комбінована драма, сюжети і персонажі, традиція та імпровізація.

Література:

1. Українські народні пісні. Календарно-обрядова поезія. – К., 1963.
2. Колядки і щедрівки. Зимова обрядова поезія трудового народу. – К., 1965.
3. Календарно-обрядові пісні. – К., 1987.
4. Афанасьєв. А. И. Поэтические воззрения славян на природу. – М., 1969.
5. Волицька І. В. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат кінця XIX – поч. XX ст. – К., 1992.
6. Воропай О. Звичаї нашого народу: У 2 т. – К., 1991.
7. Гнатюк В. М. Колядки і щедрівки // Етнографічний збірник. – Львів, 1914. – Т. 35-36.
8. Грушевський М. С. Історія української літератури. Т. 1. – С. 116-227.
9. Квитка К. Об историческом значении календарных песен // Квитка К. Избрание труды: В 2 т. – М., 1971. – Т. 1. – С. 73-99.
10. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. – К., 1994. – Кн. 1-11.
11. Курочкін О. В. Новорічні свята українців. Традиції і сучасність. – К., 1978.
12. Курочкін О. В. Українські новорічні обряди: „Коза”, „Маланка” (з історії народних масок). – Опішне, 1995.
13. Пчилка О. Украинские колядки // Киевская старина. – 1903. – Т. 80-81.
14. Свенціцький І. Різдво Христове у поході віків. – Львів, 1933.
15. Сосенко К. Культурно-історична постать Різдва і Щедрого вечора. – Львів, 1928.
16. Сумцов Н. Научное изучение колядок // Киевская старина. – 1886. – Кн. 2.
17. Франко І. Наші коляди // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1980. – С.7-42
18. Сокіл Г. Українські обхідні календарно-обрядові пісні: структура, функції, семантика. – Львів, 2004
19. Колядки та щедрівки / Упоряд. Глушко М. - Київ, 1991
20. Шекерик-Доників П. Як відбуваються коляди у гуцулів // Етнографічний збірник. –Львів,1914. –Т.35. – С.15-34

Практичне заняття № 7
Весільні обряди та пісні

1. Обряд українського весілля і його національна специфіка.
2. Характеристика етапів весільної драми і пісень, що їх супроводжують.
3. Види весільних пісень: власне обрядові, ліричні та гумористичні.
4. Поетика та символіка весільної обрядової пісні.
5. Взаємозв'язок весільних пісень з родинно-побутовою лірикою.
6. Обряд весілля у творах українських письменників (“Назар Стодоля” Т. Шевченка, “Маруся” Г. Квітки-Основ'яненка, “Кайдашева сім'я” І. Нечужа-Левицького).

Література:

1. Весілля: У 2 кн. – К., 1970.
2. Весільні пісні: У 2 кн. – К., 1982.
3. Лозинський Й. Українське весілля (Опрацювання тексту, упорядкування і вступна стаття Р. Ф. Кирчіва). – К., 1992.
4. Борисенко В, Весільні звичаї та обряди на Україні. – К., 1988.
5. Здоровега Н. Нариси народної весільної обрядовості на Україні. – К., 1974.
6. Потебня А. Переправа через воду как представление брака. – М., 1986.
7. Правдюк О. Загальнослов'янська основа українського весілля // Слов'янське літературознавство і фольклористика. – К., 1968. – Вип.. 4. – С. 97-110.
8. Волицька І. В. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат кінця ХІХ – початку ХХ ст.. – К., 1992. – С. 62-126.
9. Денисюк І. О. Українське весілля на Берестейщині // Вісник ЛНУ. Серія філологічна. – Львів, 1999. – Вип.. 27.
10. Пісні з-над берегів Турського озера / В опрацюванні І. Денисюка. – Луцьк, 2004.

Практичне заняття № 8

Народження і хрещення дитини. Похоронна обрядовість. Родинно-обрядовий фольклор

1. Основні групи обрядів, пов'язаних з народженням дитини, їх функції та специфіка в різних етнографічних регіонах України.
2. Класифікація хрестинних пісень. Тематика, мотиви, символіка.
3. Величальні прийоми у змалюванні образів (бабусеньки, “бранки”, “сповитухи”, немовляти, породіллі, кумів).
4. Історія та форми поховального обряду. Етапи похорону.
5. Риси анімистичних уявлень у поховальній обрядовості та голосіннях.
6. Поетика голосінь. Загальноукраїнські та локальні особливості.
7. Культ предків у поминальних звичаях.

Література:

1. Виноградова Л. Н. Народная демонология и мифо-ритуальная традиция славян. – М., 2000. – С. 349-360.
2. Гаврилюн Н. И. Картографирование явлений духовной культуры (по материалам родильной обрядности украинцев). – К., 1981.
3. Гошко Ю., Здоровега Н., Сявавко Є. Сім'я та сімейний побут // Бойківщина. – К., 1983. – С. 181-193.
4. Сявавко Є. Сімейна обрядовість // Гуцульщина. – К., 1987. – С. 302-319.
5. Вовк Ф. Обряди // Вовк Ф. Студії з української етнографії та антропології. – К., 1995. – С. 192-195.

6. Чубинський П. Мудрість віків. – К., 1995. – Кн. 2. – С. 59-75.
7. Фольклорні записи Марка Вовчка та Опанаса Марковича. – К., 1983.
8. Пісні Тернопільщини. – К., 1989.
9. Сокіл Г. Християнський аспект родильно-обрядової поезії // Нарознавчі зошити. – 2003. № 1-2. – С. 40-43.
10. Грушевський Марко. Дитина в звичаях і віруваннях українського народу. Матеріали з полудневої Київщини / Вступ. ст. З Кузели // Матеріали до української етнології. – Львів, 1906. – Т. 8; – 1907. – Т. 9
11. Шекерик-Доників П. Родини і хрестини на Гуцульщині // Матеріали до української етнології. – Львів, 1918. – Т. 18.
12. Шухевич В. Гуцульщина // Матеріали до української етнології. – Львів, 1902. – Т. 5.
13. Онищук А. Родини і хрестини та дитина до шестого року життя (1909-1910) // Матеріали до української етнології. – Львів, 1912. – Т.
14. Гнатюк В. Похоронні звичаї та обряди // Етнографічний збірник. – Львів, 1912. – Т. 31-32.
15. Кузеля З. Посижінє при мерци в українськiм похороннiм обрядi // Записки НТШ. – Львів, 1914-1915. – Т. 121-122.
16. Вовк Ф. сани в похоронному обряді // Вовк Ф. Студії з української етнографії та антропології. – К., 1992.
17. Мишанич С. Українські народні голосіння // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – Донецьк, 1999. – Вип. 3. – С. 3-51.
18. Фольклорні матеріали з отчого краю / Зібр. В. та Г. Сокіл. – Львів, 1998 (Голосіння: с. 118-134).
19. Гузій Роман. З народної танатології: Карпатознавчі розсліди. – Львів, 2007.

Практичне заняття № 9

Народна балада

1. Особливості жанру. Поєднання у їх художньому змісті ліричного, епічного та драматичного начал.
2. Проблема класифікації балад.
3. Питання специфіки фольклорної та літературної балади. І. Франко про особливості балади Т. Шевченка “Тополя”.
4. Характеристика основних мотивів у баладах:
 - а) про кохання та дошлюбні відносини;
 - б) сімейні взаємини і конфлікти.
5. Аналіз найбільш поширених баладних сюжетів та особливості їх використання у літературі:
 - а) брати-розбійники і невпізнана сестра;
 - б) невістка-тополя;
 - в) відмовлений Марко;
 - г) Лимерівна;
 - д) Бондарівна;
 - е) українські “Ромео і Джульєтта”.
6. Поетика балад: композиція і сюжет, драматичність (діалогічна форма), психологізм, естетика трагічного.
7. 2-3 тексти балад напам'ять.

Література:

1. Балади. Кохання та дошлюбні взаємини. – К., 1987.
2. Балади. Родинно-побутові стосунки. – К., 1988.
3. Дей О. І. Українська народна балада. – К., 1986.
4. Дунаєвська Л. Ф. Пісні-балади // Грицай М. С., Бойко В. Г., Дунаєвська Л. Ф. Українська народно-поетична творчість. – К., 1983. – С. 164-175.
5. Квітка К. Українські пісні про дівчину, що помандрувала з зводитилем. – К., 1926.
6. Квітка К. Українські пісні про дітозгубництво. – К., 1928.
7. Кінько А. М. Балади // Українська народна поетична творчість. – К., 1958. – Т.1. – С. 571-607.
8. Нудьга Г. А. Народні балади України // Баладні пісні. – К., 1969. – С. 5-53.
9. Нудьга Г. А. Українська народна балада // Українська мова та література в школі. – К., 1968. – № 12. – С. 11-18.
10. Франко І. Я. 2Тополя" Т. Шевченка // Франко І. Я. Зібр. творів. – Т. 28. – С. 73-88.
11. Колесса Ф. М. Балада про дочку-пташку в слов'янській народній поезії // Колесса Ф. М. Фольклористичні праці. – К., 1970. – С. 109-163.

Практичне заняття № 10–11

Ліричні пісні

1. Українська лірична пісня як найтонший художній вияв душі нашої нації.
2. До питання про жанр і класифікацію ліричної пісні.
3. Пісні про кохання. Засоби поетизації коханих. Морально-етичний аспект: оспівування вірності. Мотиви любовної туги, розлуки.
4. Родинно-побутова лірика. Образ жінки в цих піснях. Стосунки в сім'ї.
5. Аналіз статті І.Франка 'Жіноча неволя в руських піснях народних' (Зіб. тв.: У 50-ти т. – Т.26.)
6. Суспільно-побутові (станові) пісні: козацькі, чумацькі, рекрутські, заробітчанські. Головні мотиви, образи.
7. Жартівливі пісні.
8. Поетика ліричної пісні: композиція, засоби психологічного аналізу, постійні тропи, образи-символи.
9. Аналіз тексту на конкретному прикладі.
Знання 4-5 текстів кожного жанру!

Література

1. Пісні кохання. – К.: Дніпро, 1986.
2. Українські народні пісні. Родинно-побутова лірика. – К., 1964, 1965 – Ч.1-2.
3. Соціально-побутові пісні. . – К.: Дніпро, 1985.
4. Жартівливі та сатиричні пісні. . – К., 1988.
5. О.Дей Поетика української народної пісні. – К., 1978.
6. Грица С. Наймитські та заробітчанські пісні // Наймитські та заробітчанські пісні – С. 9 -44
7. Колесса Ф. Ритміка українських народних пісень// Колесса Ф. Музикознавчі праці. К., 1970.
8. Нудьга Г. Українська пісня у світі. – К., 1989.
9. Нудьга Г. Слово і пісня . – К., 1985.
10. Передмови до видань фольклору, посібники, хрестоматії.

**Контрольні питання до заліку з навчальної дисципліни
“Українська усна народна словесність”**

(денна форма навчання)

1. Термін “фольклор”, його синоніми. Поняття “фольклоризм”, “фольклористика”.
2. Специфіка усної словесності.
3. Проблема колективного та індивідуального у фольклорі (Стаття І. Франка “Як виникають народні пісні”).
4. Фольклор і художня література.
5. Національні особливості фольклору.
6. Первісні уявлення українців та їх відображення у фольклорі.
7. Двовір’я в контексті культурної історії українського народу. Залишки язичницьких вірувань у народній творчості.
8. Поняття міфу і міфології. Міфологічні образи фольклору.
9. Жанрове визначення замовлянь, їх класифікація.
10. Поетика замовлянь.
11. Класифікація календарно-обрядового фольклору. Зимовий цикл.
12. Жанрова характеристика колядок і щедрівок.
13. Тематика, основні образи і символи колядок і щедрівок.
14. Веснянки, гаївки та риндзівки. Тематика і мотиви.
15. Фольклор літнього обрядового циклу. Загальна характеристика русальних пісень, їх зв’язок з обрядом.
16. Перівчані пісні: характеристика тематики і мотивів.
17. Характеристика поетичного змісту купальських пісень і обрядів. Стаття Лесі Українки “Купала на Волині”.
18. Обряд збирання врожаю. Цикл жнивварських пісень.
19. Родинно-обрядовий фольклор, зв’язок з сімейними обрядами. Хрестинні пісні.
20. Весільні пісні, їх зв’язок з обрядом.
21. Мотиви, образи, художні засоби весільних пісень.
22. Поетичні особливості похоронних голосінь.
23. Жанрові ознаки, тематика, поетичний стиль козацьких пісень.
24. Зображення чумацького життя у чумацьких піснях.
25. Рекрутські та солдатські пісні: теми, мотиви, образи.
26. Наймитські, заробітчанські та емігрантські пісні.
27. Питання жанру балади. Специфіка літературної і фольклорної балади. Стаття І. Франка “Тополя” Т. Шевченка.
28. Основні типи баладних сюжетів. Цикл “Боднарівна”, “Тройзілля”.
29. Особливості художнього змісту народних балад про родинне життя (“невістка-тополя, дочка-пташка”).
30. Поетика народної балади, її зв’язок з іншими фольклорними жанрами.
31. Тематичні цикли родинно-побутових пісень.
32. Символіка пісень про кохання та родинне життя. І. Франко, “Жіноча неволя в руських піснях народних”.
33. Основні жанри дитячого фольклору. Загальна характеристика.
34. Забавлянки, заклички, примовки, скоромовки.
35. Образи і мотиви колискових пісень.
36. Дитячий обрядовий фольклор.
37. Ідейно-тематична характеристика коломийок.
38. Народна драма.
39. Поетика та зміст вертепної драми.
40. Загальна характеристика історії збирання та публікації фольклору.

Примітка: 1. Знання текстів напам'ять (по 2-3 зразки кожного пісенного жанру: колядки, щедрівки, гаївки, весільні пісні, балади, пісні про кохання і т.д.). 2. Аналіз фольклорного тексту.

Завдання до контрольної роботи з курсу “Українська усна народна словесність” для студентів-філологів українського відділення (I курс, заочна форма навчання).

I. Зафіксувати на магнітофонну стрічку 40-50 фольклорних зразків різних жанрів:

1. Колядки та щедрівки (християнські та світські, вказати також, місцеву назву, коли колядують і щедрують, хто саме, який викуп дають колядникам).
2. Веснянки та гаївки (вказати місцеву назву).
3. Весільні пісні (звертати увагу на обрядові: коровайні, пісні при вінкоплетенні, до розплітання коси, коли йдуть до шлюбу тощо).
4. Пісні, пов'язані з народженням дитини (хрестинні).
5. Голосіння і похоронні пісні.

II. Пісні (народні перекази та оповідання) про національно-визвольні змагання:

- а) періоду ОУН-УПА (звернути увагу на пісні про місцеві події, наприклад, “Було в селі в Купичволі”, “Там у Гаях Львівського повіту” і т. ін.);
- б) про виселення на Сибір, колективізацію, голод (1933, 1947 рр.) тощо;
- в) тюремні політичні пісні;
- г) сучасні новотвори (про еміграцію, сучасну політику, вибори тощо).

III. Дитячий фольклор (пісні, забавлянки, прозивалки, мирилки, скоромовки, надокучливі казочки, як-от: “Куриєт пес файку на довгім цебусі, Та й попік собі уса всі. – А де тоти вуса?– Вода забрала.– А де тота вода? “ І т. д.).

IV. Прислів'я, приказки, загадки.

V. Казки, анекдоти. Народні оповідання, перекази, легенди, бувальщини.

Увага!!!

1. На початку кожної касети вказати назву села, дату (число, місяць, рік) запису і прізвище записувача (студента), н-д: село Водники Пустомитівського р-ну Львівської обл. 2 жовтня 2006 року. Записи Надії Леськів.

2. Кожен текст паспортизується (див. “Вимоги до записування фольклору” п.6).

3. Фольклорні матеріали подавати у двох примірниках (один у зошиті, другий на окремих аркушах):

а) у зошиті на початку подається зміст пісень (чи ін. жанрів) у такому порядку, як вони йдуть на касеті, відповідно паспортизовані;

б) кожен текст на окремих аркушах паперу (А-4), теж паспортизований. Бажано комп'ютерний набір з додаванням дискети.

4. Звіт (у довільній формі, обов'язково вказати назви усіх кутків села– мікротопоніми, інформацію про цікавих оповідачів, їх біографію, можна подати родинні цікаві фотографії, тощо; звернути увагу, який стан збереження фольклору в цьому селі, околицях).

Зошит, звіт, окремі аркуші, касета (на касеті подати перелік пісень за порядком записування)

Усі матеріали подаються акуратно в папці.

Вимоги до записування фольклору

1. Фіксувати матеріал на магнітофон чи диктофон, що забезпечує точність передачі тексту, а для пісень – мелодію.

2. Перед записом ознайомитися з історією села (міста), району, звернути увагу на місцеві перекази, топоніми, мікротопоніми, які зберігають цінну для фольклориста інформацію (назви кутків села, назви гір, рік, скал, гаїв, потоків, печер тощо).

3. Перед сеансом провести підготовчий етап, під час якого зорієнтувати інформатора, про що йтиметься, підвести його до проблеми, яка цікавить збирача. Проте не бажано, щоб оповідач (співак) розказував (проспівував) “для тренування”, бо вдруге він опускатиме різні деталі (особливо у прозових творах).

4. Записувати фольклорний твір треба безпосередньо від інформатора в момент його виконання. Категорично забороняється прослуханий текст передавати довільно своїми словами (“з пам’яті”). Такий запис (“з пам’яті”) не має наукової вартості.

5. Усі питання, що виникають під час запису, задають після фіксації твору. Незрозумілі слова, вирази пояснити за заувагами самих інформаторів або збирача. Особливо це стосується власних імен, назв, окремих діалектів і т. ін.

6. Кожен текст паспортизувати, включаючи такі дані: хто й коли записав твір; місце запису (назва села, району, області); від кого його записано (прізвище, ім’я, по батькові, освіта, професія). Якщо оповідач (співак) переселений з іншої місцевості, обов’язково зазначити. Бажано вказати коли й від кого навчився тої чи іншої пісні (прозового твору).

7. Зафіксоване на магнітну стрічку перенести на папір (“розшифрувати”) за основними правилами української орфографії зі збереженням діалектних особливостей. Головна вимога – пиши, як чуєш.

8. Обов’язково зберігати на письмі діалектні особливості, а не передавати їх літературною мовою. У прозових творах проставляти наголоси.

9. Не можна нічого додавати від себе до тексту, ані викидати з нього.

10. Кожен текст пісні (прозового твору) “розшифровувати” на окремому аркуші паперу, відповідно паспортизуючи.

11. Тексти подавати в комп’ютерному наборі з дискетою чи диском.

Питання до заліку з навчального курсу “Українська усна народна словесність” (спеціальність “Українська мова та література”, заочна ф-ма навч., 1-ий курс)

1. Поняття фольклору та його специфіка.
2. Проблема колективного та індивідуального у фольклорі (стаття І. Франка “Як виникають народні пісні”).
3. Фольклор і художня література.
4. Жанрове визначення замовлянь, їх класифікація, художні особливості.
5. Поняття міфу і міфології. Міфологічні образи фольклору.
6. Класифікація календарно-обрядового фольклору. Зимовий цикл. Загальна жанрова характеристика колядок.
7. Тематика, основні образи і символи колядок і щедрівок.
8. Веснянки, гаївки та риндзівки. Тематика і мотиви.
9. Фольклор літнього обрядового циклу. Загальна характеристика русальних пісень, їх зв’язок з обрядом.
10. Петрівчані пісні: характеристика тематики і мотивів.
11. Характеристика поетичного змісту купальських пісень і обрядів. Стаття Лесі Українки “Купала на Волині”.
12. Обряд збирання врожаю. Цикл жнивварських пісень.
13. Родинно-обрядовий фольклор, зв’язок із сімейними обрядами. Хрестинні пісні.
14. Весільні пісні, їх зв’язок з обрядом.
15. Мотиви, образи, художні засоби весільних пісень.
16. Поетичні особливості похоронних голосінь.
17. Билини. Дослідження М. Грушевського про билини.

21. Морально-етична проблематика дум про Івася-Удовиченка, Коновченка і про втечу трьох братів з міста Азова.
22. Етапи історичного розвитку українського народу і тематична класифікація історичних пісень. Патріотичні мотиви.
23. Герої історичних пісень. Характеристика пісень про героїв визвольної війни українців 1648-1656 рр.
24. Жанрові ознаки, тематика, поетичний стиль козацьких пісень.
25. Зображення чумацького життя у чумацьких піснях.
26. Рекрутські та солдатські пісні: теми, мотиви, образи.
27. Наймитські, заробітчанські та емігрантські пісні.
28. Проблематика пісень січового стрілецтва.
29. Тематика, образи пісень національно-визвольних змагань 40-60 рр. ХХ ст.
30. Питання жанру балади. Специфіка літературної і фольклорної балади. Стаття І. Франка "Тополя" Т. Шевченка.
31. Основні типи баладних сюжетів. Цикл "Боднарівна", "Тройзілля".
32. Особливості художнього змісту народних балад про родинне життя ("невістка-тополя", "дочка-пташка").
33. Тематичні цикли родинно-побутових пісень.
34. Символіка пісень про кохання та родинне життя (І. Франко "Жіноча неволя в руських піснях народних").
35. Народність форм і змісту пісень літературного походження.
36. Основні жанри дитячого фольклору. Характеристика забавлянок, закличок, примовок.
37. Образи і мотиви колискових пісень.
38. Ідейно-тематична характеристика коломийок.
39. Поетична образність загадок. Тематичні групи.
40. Жанрова характеристика прислів'їв та приказок.
41. Класифікація народної прози. Композиція і образи казок про тварин.
42. Кумулятивні казки, їх особливості.
43. Сюжети й персонажі чарівних казок, їх композиція (загальні місця, формули).
44. Композиційна характеристика побутових чи новелістичних казок.
45. Жанрово-змістові особливості народного анекдоту.
46. Художня специфіка та різновиди легенд.
47. Тематичні групи і цикли народних легенд і переказів.
48. Топонімічні перекази, їх локальна прикріпленість, тематичне багатство.
49. Народні оповідання, їх особливості.
50. Народна драма.
51. Поетика та зміст вертепної драми.
52. Загальна характеристика історії збирання та публікації фольклору.

Примітка: 1. Знання текстів напам'ять (по 2-3 зразки кожного пісенного жанру: колядки, щедрівки, гаївки, весільні пісні, історичні, балади, пісні про кохання і т.д.). 2. Аналіз фольклорного тексту, загальна характеристика.

Список питань для самостійної роботи студентів

1. Назвіть фактори впливу на розвиток фольклору та його етнічні особливості.
2. У чому виявляється фольклор як сукупність творчої діяльності народу?
3. Що означає термін "фольклор"?
4. Що таке синкретичне мистецтво?
5. Що вивчає наука фольклористика? Назвіть галузі фольклористики.

6. Що вивчає історія фольклору?
7. Що вивчає теорія фольклору?
8. Періодизація фольклору.
9. Що Вам відомо про міфологічну школу фольклористики?
10. Чим відрізняється символічно-міфологічна школа від порівняльно-міфологічної?
11. Розкажіть про значення праці “Славянская мифология” М.Костомарова.
12. Що Вам відомо про наукові пошуки О.Потебні?
13. Анімізм. Тотемізм. Фетишизм.
14. Поняття про культ. Які культу Вам відомі?
15. Що таке пантеїзм і політеїзм? Генотеїзм як форма первісної релігії.
16. Давньослов'янський пантеон.
17. Слов'янський Зодіак.
18. Верховні боги давніх українців.
19. Жіночі божества, їх місце у давньослов'янському пантеоні.
20. Українська демонологія.
21. Дворі'я.
22. Магія. Імітативна магія.
23. Вірування і обряд.
24. Види та форми давніх обрядів.
25. Обряд жертвоприношення.
26. Обряд ініціації.
27. Словесний супровід обрядів та ритуалів.
28. Сучасні відголоски святкових ритуальних ворожінь.
29. Давня слов'янська міфологія.
30. Повір'я і забобони.
31. Астрономічні знання та народний календар.
32. Найдавніша календарна одиниця – тиждень.
33. Обожнення днів тижня у давніх українців.
34. Місячний календар. Значення назв місяців.
35. Сонячний календар.
36. Симетричні народні свята (за Г.Лозко).
37. Жанрова система українського фольклору.
38. Балада. Баладні сюжети.
39. Балади про кохання та дошлюбні стосунки.
40. Родинно-побутові балади.

Рекомендована література

Базова:

1. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти томах, 9-ти книгах. – К.: Либідь, 1993. – Т. 1
2. Українська народнопоетична творчість /За ред. М.Рильського. – К., 1958.
3. Грицай. М., Бойко В., Дунаєвська Л. Українська народнопоетична творчість. – К. 1983.
4. Колесса Ф. Українська усна словесність.– Едмонтон, 1983.
5. Українська народнопоетична творчість /За ред. М. Грицай. – К.,1985.
6. Українська фольклористика. Словник-довідник / укладання і заг. ред.. М.Чорнопиского. – Тернопіль, 2008.

Допоміжна:

1. Вовк Хведір. Студії з української етнографії та антропології. – К.: Мистецтво, 1995. – 336 с.
2. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. – К.: Оберіг, 1991. – Т. 1. – 449 с.
3. Гаївки / Зібр. В. Гнатюк. Мелодії схопив на фонограф Й. Роздольський, списав Ф. Колесса // Матеріали до української етнології. – Львів, 1909. – Т. 12. – 267 с.
4. Гарасим Я. Культурно-історична школа в українській фольклористиці. – Львів: ЛДУ, 1999. – 144 с.
5. Гнатюк В. Вибрані статті про народу творчість. – К., 1966.
6. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти томах, 9-ти книгах. – К.: Либідь, 1993. – Т. 1. – 400 с.; 1994. – Т. 4. – Кн. 2.
7. Дей О. Величальні пісні українського народу // Колядки та щедрівки. – К.: Наук. думка, 1965. – С. 9-40.
8. Дей О. Народнопісенні жанри. – К.: Музична Україна, 1977. – Вип. 1. – 108 с.; 1983. – Вип. 2. – 111 с.
9. Дей О. І. Поетика української народної пісні. – К.: Наук. думка, 1978.
10. Дей О. Українська народна поезія обрядового циклу // Українські народні пісні. Календарно-обрядова лірика / Вступ. ст., упоряд., приміт. О.І. Дея. – К.: Держ. вид-во худож. літ., 1963. – С. 3-34.
11. Іларіон, митрополит. Дохристиянські вірування українського народу: Історично-релігійна монографія. – К.: Обереги, 1992. – 424 с.
12. Дем'ян Г. Двадцять п'ять повстанських пісень // Україна в минулому. – Київ; Лондон, 1992. – Вип. 3. – С. 10-13.
13. Дем'ян Г. Українські повстанські пісні 1940-2000 років (історико-фольклористичне дослідження). – Львів, 2003. – 580 с.
14. Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору (матеріали до лекції) // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2003. – Вип. 31.
15. Дитячі пісні та речитативи / Упоряд. Г. В. Довженок, К. М. Луганська. – К.: Наук. думка, 1991. – 447 с.
16. Івашків В. Методично-аналітичні зауваги до вивчення курсу “Український фольклор” (для студентів І-го курсу заочного відділення філологічного факультету). – Львів, 1994.
17. Колесса Ф. Вірування про душу й загробне життя в українській похоронній і поминальній обрядності // ЗНТШ. – 2001. – Т. 242. – С. 7-82.
18. Колесса Ф. Ритміка українських народних пісень // Колесса Ф. Музикознавчі праці. – К.: Наук. думка, 1970. – С. 25-233.
19. Колесса Ф. Старинні мелодії українських обрядових пісень (весільних і колядок) на Закарпатті // Колесса Ф. Музикознавчі праці. – К.: Наук. думка, 1970. – С. 368-398.
20. Колесса Ф. Українська усна словесність (Загальний огляд і вибір текстів). – Львів, 1938. – 645 с.
21. Колядки і щедрівки / Зібр. В. Гнатюк. Т. 1 // Етнографічний збірник. – Львів, 1914. – Т. 35. – 269 с.; Т. 2 // Етнографічний збірник. – Львів, 1914. – Т. 36. – 379 с.
22. Колядки та щедрівки: Зимова обрядова поезія трудового року / Упоряд., передм. і приміт. О. І. Дея; нотний матеріал упоряд. А. І. Гуменюк. – К.: Наук. думка, 1965. – 804 с.
24. Костомаров М. Слов'янська міфологія. Вибрані праці з фольклористики й літературознавства. – К.: Либідь, 1994.
25. Круть Ю. Хліборобська обрядова поезія. – К.: Наук. думка, 1973. – 211 с.
27. Куліш П. Погляд на усну словесність українську // Куліш П. Твори: У 6-ти т. – Львів, 1910. – Т. 5. – С. 431-435.
28. Курочкін О. Новорічні свята українців: традиції і сучасність. – К., 1978.

29. Курочкін О. Українські новорічні обряди: “Коза” і “Маланка” (з історії народних масок). Опішне, 1995. – 392 с.
30. Методичні принципи і прийоми записування усної словесності / Уклала Ганна Сокіл. – Львів: ЛДУ, 1998. – 30 с.
31. Мишанич С. Фольклористичні та літературознавчі праці. – Донецьк: Донецький національний ун-т, 2003. – Т. 1.
32. Музичний фольклор з Полісся у записах Ф. Колесси та К. Мошинського (Систематизація матеріалу, вступ. ст., пісенні паралелі Ф. Колесси) / Упоряд., вступ. ст., приміт., перекл. з польської С. Й. Грици. – К.: Музична Україна, 1995.
33. Народні пісні з батьківщини Івана Франка / Збір. та упоряд. Василь Сокіл. – Львів: Каменяр, 2003. – 408 с.
34. Народные песни Галицкой и Угорской Руси, собранные Я. Ф. Головацким. – М., 1878. – Т. 2. – 841 с.; Т.3. – 556 с.
35. Народные южнорусские песни / Изд. А. Метлинского. – К.: В университетской топографии, 1854. – XVIII, 472 с. + IV.
36. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: Ескіз українського народу. – К.: Обереги, 1992. – 86 с.
37. Новицкий Я. П. Народная память о Запорожье. Предания и рассказы, собранные в Екатеринославщине. 1875–1905. – Рига: Сприндлитис, 1990. – 120 с. [Репринтное воспроизвед. 1911 г].
38. Ошуркевич О. Звичаї водіння Куста на Волинському Поліссі // Полісся: Етнікос, традиції, культура. – Луцьк, 1997. – С. 103-109.
- 38а. Підгорна Л. Фольклористичні концепції Миколи Костомарова. – Львів, 2008.
39. Петров В. Український фольклор (Заговори, голосіння, обрядовий фольклор народно-календарного циклу). – Мюнхен: Український Вільний Університет, 1948. – 142 с. (На правах рукопису).
40. Потебня А. А. Объяснения малорусских и сродных народных песен.–Варшава, 1887. – Т. 2: Колядки и щедровки. – 809 с.
41. Потебня А. А. Символ и миф в народной культуре. – М.: Лабиринт, 2000.
42. Потебня О. Естетика і поетика слова: Збірник / Упор., вступ. ст., приміт. І. В. Іваньо, А. І. Колодної. – К.: Мистецтво, 1985. – 301с.
43. Путилов Б. Н. Фольклор и народная культура.–СПб., 1994.–237 с.
44. Ребошанка І. Народження символу: Аспекти взаємодії образу та поезії. – Бухарест: Критеріон, 1975. – 252 с.
45. Свенціцький І. Образ міжнародного походу колядної словесності // ЗНТШ. – 1925. – Т. 141-143. – С. 1-10.
46. Свенціцький І. Різдво Христове в поході віків (Історія літературної теми й форми). – Львів, 1933. – 178 с.
47. Скуратівський В. Скільки століть Кусту? // Народна творчість та етнографія. – 1988. – № 5. – С. 61-64.
48. Славянская мифология. Энциклопедический словарь. – М., 1995.
49. Славянские древности. Энциклопедический словарь: В 5-ти т.– М.,1999.–Т.1, 2.
50. Сокіл В. Легенди та перекази українців Карпат. – К.: Наук. думка, 1995.
51. Сокіл Г. Календарні ритуальні обходи: невербальний контекст // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – Донецьк, 2003. –Вип.8.
52. Сокіл Г. Українські обхідні календарно-обрядові пісні: структура, функції, семантика. – Львів, 2004.
- 52 а. Сокіл Г. Повстанські колядки в системі обхідної календарно-обрядової поезії // Народознавчі зошити. – 1999. – № 1. – С. 40-45.
53. Сокіл Г. Ритуальні обходи та мотиви календарно-обрядових пісень українців // Матеріали до української етнології. – К., 2002. – Вип. 2 (3). – С.427-431.

54. Сокіл Г. Християнізація обхідних пісень та обряду в етнокультурній традиції українців // Народознавчі зошити. – 2003. – № 1-2. – С. 46-50.
55. Сокіл Г. Царинні пісні в контексті ритуального обходу полів // Народознавчі зошити. – 2000. – № 3. – С. 535-541.
56. Соколова В. К. Весенне-летние календарные обряды русских, украинцев и белорусов. – М.: Наука, 1979. – 235 с.
57. Сосенко К. Культурно-історична постать староукраїнських свят Різдва і Щедрого Вечора. – К.: Сінто, 1994. – 343 с.
58. Сумцов Н.Ф. Научное изучение колядок и щедровок. – К., 1886.
59. Сумцов Н. О свадебных обрядах, преимущественно русских // Сумцов Н. Символика славянских обрядов. – М.: Восточная литература, 1996. – С. 6-158.
60. Сумцов Н. Пожелания и проклятия // Сборник Харьковского историко-филологического общества. – Харьков, 1897. – Т. 9. – С. 183-208.
61. Топоров В. Н. Пространство и текст // Текст, семантика и структура. – М.: Наука, 1983. – С. 227-284.
62. Українська народнопоетична творчість /За ред. М.Рильського. – К., 1958.
63. Українська народнопоетична творчість /За ред. М. Грицяя. – К., 1985.
64. Українська фольклористика. Словник-довідник / укладання і заг. ред. М.Чорнопиского. – Тернопіль, 2008.
65. Українські пісні, видані М. Максимовичем. Фотокопія з видання 1827 р. / Підгот. , вид. і розвідка члена-коресп. АН УРСР П. М. Попова. – К.: Наук. думка, 1962. – 337 с.
66. Фольклорні записи Марка Вовчка та Опанаса Марковича. – К.: Наук. думка, 1983. – 526 с.
67. Фольклорні матеріали з отчого краю / Зібр. В. Сокіл та Г. Сокіл. – Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1998. – 614 с.
68. Франко І. Із секретів поетичної творчості // Франко І. Зібр. творів: У 50- ти т. – К.: Наук. думка, 1980. – Т. 31. – С. 45-120.
69. Франко І. Наші коляди // Франко І. Зібр. творів: У 50 ти т. – К.: Наук. думка, 1980. – Т. 28. – С. 7-42.
70. Хрестинні пісні / Зібр. та упоряд. Г.Сокіл. – Львів, 2007.
71. Чубинський П. Мудрість віків. – К.: Мистецтво, 1995. – Кн. 2. – 222с
72. Шухевич В. Гуцульщина. – Верховина, 1999. – Ч. 4. – 304 с.